

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ
ІМ. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(УкрНДІЛГА)

вул. Пушкінська, 86, м. Харків, 61024.
E-mail: uriffm@uriffm.org.ua

Телефон +38 (057) 704-10-02
Факс +38 (057) 704-10-02

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор УкрНДІЛГА,
чл.-кор. НАН і НААН України,
д-р с.-г. наук проф.

В. П. Ткач

«20» січня 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
В УКРАЇНСЬКОМУ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-
ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г.М. ВИСОЦЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

Схвалено Вченою
радою УкрНДІЛГА,
протокол № 1
від 20 січня 2022 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Українському ордена «Знак Пошани» науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького (далі – Положення) регламентує порядок і форми проходження практики здобувачами очної та заочної форм навчання.

1.2 Положення розроблено відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016, та Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Українському ордена «Знак Пошани» науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького (далі – Інститут).

1.3 Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні є складовою частиною навчального процесу в очній і заочній аспірантурі для професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів/аспірантів, науково-методичну роботу.

1.4 Організатором педагогічної практики аспірантів і базою для проходження педагогічної практики є аспірантура та кафедра (лабораторія) закладу вищої освіти, яка визначається на підставі договору про співробітництво або угоди. Крім того, аспірант може вибрати місце проходження педагогічної практики самостійно, узгодивши попередньо варіанти з науковим керівником.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ АСПІРАНТІВ

2.1 Метою педагогічної практики є набуття знань з організації та проведення навчальних занять, формування й розвиток педагогічних навичок та умінь викладача, зокрема, оволодіння аспіранта комунікативними здібностями щодо забезпечення якісного проведення лекцій, ведення семінарських і практичних занять, застосування новітніх технологій навчання та сучасного обладнання; навичок і вмінь щодо навчально-методичної роботи, викладацької майстерності та педагогіки у вищій школі; виховання в аспірантів креативного підходу та пошукових навичок до педагогічної діяльності.

2.2 У процесі проходження практики здобувачі повинні опанувати та набутти знань щодо:

- організації навчального та виховного процесу в закладах вищої освіти;
- структури та змісту викладацької діяльності;
- методики підготовки та проведення занять, організації самостійної й індивідуальної роботи студентів/аспірантів;
- основ педагогіки вищої школи;
- основ навчально-методичної діяльності в закладах вищої освіти;

- психологічних аспектів навчання та творчої діяльності.

2.3 Під час практики здобувачі вищої освіти мають оволодіти такими компетенціями:

- структурування та психологічно грамотне перетворення наукових знань у навчальний матеріал;
- систематизація навчальних і виховних завдань;
- методи та засоби інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань;
- застосування новітніх освітніх технологій;
- розроблення програми, робочої програми навчальної дисципліни;
- визначення структурних елементів лекційного, семінарського заняття відповідно до визначеної мети;
- розроблення методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи;
- оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності.

2.4 У процесі практичної діяльності з ведення навчальних занять здобувачі вищої освіти повинні розвинути вміння сформулювати навчально-виховну мету, здатності адекватного вибору типу та виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів/аспірантів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.5 У ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін здобувачі повинні ознайомитися з різними способами структурування та подання навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1 Практика здобувачів вищої освіти передбачає такі види діяльності:

- ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу в університеті/інституті;
- вивчення досвіду викладання провідних викладачів університету/інституту під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;
- розроблення плану та змісту навчальних занять, проведення навчально-методичної роботи з дисципліни (ознайомлення з написанням конспектів лекцій, підручників, навчальних посібників та інших навчально-методичних матеріалів, участь у підготовці інформаційно-аналітичних матеріалів для педагогіки);
- самостійне проведення навчальних занять із дисципліни (семінарів, практичних занять);
- участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів;
- індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями, практиками.

3.2 План і зміст проведення педагогічної практики аспіранта визначає

науковий керівник за погодженням із завідувачем кафедри, де аспірант планує проходити практику. Він розглядається та затверджується на засіданні групи забезпечення спеціальності 205 Лісове господарство.

3.3 Загальне керівництво практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник здобувача.

Відповідальність за якісне та належне проходження педагогічної практики зі сторони університету/інституту покладається на куратора практики з числа науково-педагогічних працівників відповідної кафедри.

3.4 Загальний обсяг практики становить 3 кредити ЄКТС. Вона проводиться у шостому-восьмому семестрі навчання.

Близько 80 % педагогічної практики складає навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування й аналіз занять, проведення консультації, керівництво різними видами діяльності студентів, у т. ч. науковою) та 20 % загального часу відводиться на аудиторне навантаження (проведення практичних занять).

3.5 Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником. Складається наказ про проходження практики.

4. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

4.1. За підсумками проходження педагогічної практики аспірант подає завідувачу сектору підготовки наукових кадрів Інституту:

- звіт про проходження практики, підписаний науковим керівником або викладачем з дисципліни, за якою відбувалася практика (додаток);

- витяг з протоколу засідання кафедри, на базі якої проводилася педагогічна практика, про розгляд звіту з педагогічної практики здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

4.2 Результати педагогічної практики здобувача розглядаються на засіданні групи забезпечення спеціальності 205 Лісове господарство, проводиться оцінювання знань здобувача та виставляється оцінка за педагогічну практику.

4.3 Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта та розглядається під час атестації.

4.4 Аспіранти, які з поважних причин не змогли пройти педагогічну практику в запланований термін, повинні пройти її в інший час, визначений сектором підготовки наукових кадрів й узгоджений з викладачем і науковим керівником.

4.5 Аспіранти мають право проходити навчально-педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

5. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ АСПІРАНТА

5.1 Аспірант має право отримувати консультації від наукового керівника, співробітників кафедри (лабораторії) з усіх питань проведення педагогічної практики, вносити пропозиції з удосконалення організації педагогічної практики.

5.2 Аспірант зобов'язаний:

- сумлінно виконувати завдання педагогічної практики;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;
- виконувати Правила внутрішнього розпорядку Установи, рішення кафедри (лабораторії);
- своєчасно подати завідувачу сектору підготовки наукових кадрів звіт про проходження педагогічної практики.

5.3 Аспірант під час проходження практики має право на відвідування занять провідних фахівців університету/інституту з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

5.4 Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку університету/інституту, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

Аспірант відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план, і підлягає відрахуванню.

6. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКА/КУРАТОРА ПРАКТИКИ

6.1 Загальне керівництво практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник здобувача. Відповідальність за якісне та належне проходження педагогічної практики зі сторони університету/інституту покладається на куратора практики з числа науково-педагогічних працівників відповідної кафедри (лабораторії).

6.2 Контроль за виконанням плану практики здобувача вищої освіти здійснює його науковий керівник, який:

- забезпечує чітку організацію, планування й облік результатів практики;
- добирає тематику занять і навчальні групи для проведення практики;
- надає методичну допомогу в плануванні й організації практики;
- контролює роботу здобувача, відвідування ним занять та інші види його роботи зі студентами, уживає заходів щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- підписує звіт аспіранта про проходження педагогічної практики.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1 Зміни та доповнення до даного Положення вносяться й затверджуються Вченою радою Інституту.

Додаток

ЗВІТ
з педагогічної практики
здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ПІБ здобувача _____
Спеціальність (галузь знань) _____
Науковий керівник _____
Навчальний рік _____
Кафедра _____

Загальний обсяг педагогічної практики (кредитів)

№	Дата проведення	Кількість годин	Види робіт

Стислий опис змісту педагогічної практики,
основні результати проходження практики

Аспірант _____

Керівник _____